

dermed blevet udtalt af den ærede Ordfører, at det er ham bekendt, at der ved Landetatens Artilleri har været Brug for en Mængde Gjenstande, som man har seet sig foranlediget til at søge tilveiebragt gjennem Private, og den ærede Ordfører har udtalt den for Marinen smigrende Overbeviisning, at man paa Værftet skulde kunne have tilveiebragt disse Gjenstande bedre og muligens dertil billigere end hos Private. Denne Yttring kan jeg nu, som sagt, ikke Andet end finde tilfredsstillende for Værftet og dets Bestyrelse; men jeg maa dog oplyse, at der ikke fra Landartilleriets Side er skeet nogenstomhelst Henvendelse til Marinen i Anledning af disse Gjenstande. Derfor en saadan Henvendelse havde fundet Sted, vilde Marineministeren have været i høj Grad redebøn til at imødekomme den, og jeg maa derfor paa det Bestemteste afvise enhver Formodning om, at der i dette Forhold skulde kunne lægges Marinen Noget tillast. Derimod er der fra min ærede Collega, Krigsministeren, skeet den Henvendelse til mig, om jeg vilde opsætte Anskaffelsen af endeel Armstrongske Kanoner, indtil de nødvendige Pengemidler til Anskaffelse af lignende for Hærens Vedkommende vare ham bevilgede, for at Indkjøbene for begge Staternes Vedkommende kunde skee samtidsigt. Jeg indrømmede dette med største Beredvillighed; men der blev ikke begjært og som Følge deraf heller ikke bevilget Penge til Anskaffelsen af disse Kanoner for Landhærens Vedkommende, og jeg var derfor nødsaget til at anstaa Kanonerne til Marinen uden at være istand til at anstaa det større Parti, som havde været paatænkt. Jeg anfører dette kun for at vise den Beredvillighed, som fra Marinens Side bestandig er vilst ligeoverfor Krigsministeriets Ønsker, og jeg antager, at dette Forhold altid gjensidigen vil finde Sted; idetmindste vil det finde Sted, saalænge det nuværende Ministerium vedbliver at bestaae. Dette om de egentlige Vædringsforslag. — Med Hensyn til Slutningen af, hvad den ærede Ordfører anførte angaaende de af mig stillede Vædringsforslag, da ere hans Udtalelser af særlig Betydning; de angaae jo egentlig den hele Tanke, som ligger til Grund for den ærede Ordførers og Fleertallets Betragtning, nemlig de store For-

dele, som vilde naaes ved en Sammensmeltning eller Forening af de to Stater. Han sagde: „Man skal ikke see hen til fremmede Lande, men kun til de særlige Forhold, som findes hos os“, og jeg indrømmer til en vis Grad Rigtigheden heraf; men der er dog alligevel en Grændse for denne Bortseen fra fremmede Lande, og man kan ganske vist ikke aldeles afsee deraf, naar Forholdene der stille sig omtrent paa lignende Maade som hos os, og der derfor er Grund til at antage, at man kan indhente Erfaring deraf. For et Par Dage siden hørte jeg paa et andet Sted udtale, netop med Hensyn til disse særlige Forhold, at der dog er en Grændse for de Hensyn, man skal tage dertil, og der blev anført, at man dog ikke paa Grund af særlige Forhold kan antage, f. Ex. at 2 og 3 er 4. Man skal ikke aldeles følge, hvad der foregaaer i Udlandet; thi det er ganske sikkert, at Forholdene kunne være noget afvigende i de forskjellige Lande; men naar man kan paa-vise, at man f. Ex. i et Land som Sverrig, hvor Forholdene i flere Henseender ligne vore, har forladt det Princip, man her søger at gennemføre, saa ligger dog deri Noget, som gjør det sandsynligt, at det kan være betænkeligt at gaae over til en Ordning, som man her anseer for at være det ene Saliggjørende. Den ærede Ordfører har bebrejdet Marinen, at man vilde betragte Flaaden som selvstændigt Vaaben, og at det, at den var optraadt paa denne Maade f. Ex. i sidste Krig, havde været Landet til Skade. Ja, i saa Henseende er jeg af en aldeles forskjellig Mening fra den ærede Ordfører, idet jeg antager, at Marinens Optraeden netop har været Landet til overmaade megen Nytte og har afgivet Forsvar for vort Fødelands Rhyter. Derfor ikke Preussens Sømagt — her kan jeg nævne Preussen — var bleven indsluttet i sine Havne, da vilde vi i een Maaned efter Krigens Udbrud efter al Rimelighed have seet Fjenden lande paa Nøen eller paa vore sydlige Der, og dermed vilde Krigens have været sluttet. Netop den Omstændighed, at Marinen har virket paa en selvstændig Maade, deels i Østersøen, deels i Nordøen, anseer jeg for at udgjøre en fremragende Deel af vor Krigshistorie i Løbet af